СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
РІК LVIII. Ч. 245. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 21-го ЖОВТНЯ 1950. No. 245. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 21, 1950. VOL. LVIII.
П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

НАКАЗ РЕЄСТРАЦІЇ НЕЛЬОЯЛЬНИХ ЛЮДЕЙ І ОРГАНІЗАЦІЙ

Вашингтон, 19. жовтня. — Генеральний прокуратор Дж. Гаверд МекҐрет виявив подробиці із свого наказу для реєстрації підривних осіб на підставі нового закону, що його називають „протикомуністичним". Реєстрація обіймає не тільки втримування лісти людей, запідозрених у нельояльности, але теж і їх діяльности впродовж минулих пяти літ, між ін. їх подорожей закордон, або намірів виїзду в біжучому році. Департамент справедливости видав цей розпорядок у виконанні бажання президента, про що заговорив Труман на пресовій конференції, відповідаючи на запит одного кореспондента. Він сказав, що хоче виконати закон в цілости, хоч він знає, що цей закон є „прокомуністичний" бо його важко виконати і тому йде на руку комуністам.

Водночас з виданням правильника для втримування в реєстрі підривних осіб видав департамен стейту розпорядок до амбасад і консулатів, що „тоталітаристи" не можуть дістати віза на вїзд до Злучених Держав. До тоталітаристів зараховано еспанських фаланґістів всупереч попередньому рішенню, що їм дозволяється приїздити до Америки.

Щодо так званих „фронтових комуністичних організацій", то на підставі нового правильника вони мусять зареєструватися на формулярах, які виготовов департамент справедливости. Вони мають теж подати звіт з орудування грішми за минулий рік, як теж подати вісті про втримування ділових книжок банкових звітів, чеків і загалом виказів видатків і приходів. Крім урядовців, такі організації мають зголосити імена й адреси інших осіб, яких вони вживали підчас своєї діяльности, а теж і організацій, з якими вони мали до діла впродовж останніх десяти років. Крім звязків з американськими товариствами вони мають подати свої звязки з чужоземними урядами, агенціями й їхніми представниками.

Організації, зараховані до підривних, мають зареєструватися впродовж трицяти днів, а цей час минає вже в понеділок. Хто спізниться, таких має ген. прокуратор зголосити в Раді Контролі Підривних Діянь. Рада зажадає ще раз реєстрації, а як і це не поможе, то зробить так, як цього домагатиметься уряд, отже притягне до суду.

УНІВЕРСИТЕТСЬКА „АМЕРИКАНСЬКА АСАМБЛЕЯ"

Ню Йорк. — Ген. Двайт Д. Айзенгавер, президент Колумбійського університету, заповів, що він приступає до організації „Американської Асамблеї" в цьому університеті. До неї будуть належати представники бизнесу, робітництва, професій, політичних партій і уряду. Вони будуть дискутувати над різнородними проблемами, які стоять перед цілою країною. Асамблея буде працювати на двох підставах: Науковці наперед передискутують справу з засадничого боку, в першу чергу з історичного й теоретичного; опісля інші делегати обговорять її з практичного боку на підставі власного досвіду.

СОВЕТИ ПОГРОЖУЮТЬ ЗАХОДОВІ В СПРАВІ НІМЕЦЬКОЇ АРМІЇ

Лондон, 20. жовтня. — „Советський уряд заявляє, що він не стерпить таких заходів Злучених Держав, Британії і Франції, що є скеровані на відновлення регулярної німецької армії в Західній Німеччині" — погрожується в ноті советського уряду до урядів західних великодержав, переданій у відповідь та з відкиненням західного протесту проти советського відновлення німецької армії в Східній Німеччині під маскою „народної поліції". Советський уряд заявляє, що аліянтський протест є „цілком безпідставний" та приготований тільки для — „окремої і цілком незаконної акції уряду Злучених Держав, разом з урядами Британії і Франції, в Західній Німеччині щодо створення німецької армії, однаково, як в рухомих поліційних частинах, так і в участі Західної Німеччини в так званих спільних збройних силах". Советська нота була передана вчора ввечорі західним амбасадам в Москві. Вона є відповіддю на західні ноти з травня ц. р., в якій обвинувачується Советський Союз, що він під маскою „народної поліції" і т. зв. „поготівля" (Берайтшафтен) створив практично нову німецьку армію, домагаючись рівночасно негайного розпущення тих військових формацій, що є порушенням Потсдамського договору щодо демобілізації Німеччини.

„ОДИН СВІТ МОЖНА ОСЯГНУТИ ЧЕРЕЗ ХРИСТИЯНСТВО"

Ню Йорк. — „Відважна церква з широким передбачуванням" є есенціонально потрібна, якщо нам приходиться вирішувати, чи світ має бути християнським чи поганським" — таку думку виявив єпископ-предсідник Епіскопальної Церкви, Генрі Шерил, у своїй промові до синоду з Ню Йорку й Джерзі Сити. Він звернув увагу, що мало було таких нагод від апостольських часів як тепер для поширення християнського світогляду.

ОДНИМ ВОЗОМ ЇДУТЬ, АЛЕ ЩО ІНШОГО ДУМАЮТЬ. Відень, столиця Австрії, що є під чотиро-державною контролею, є ще чи не єдиним місцем в світі де бодай формально „схід" і „захід" не держать вимірених у себе взаємно пістолів. На фото — рідкісний образ, як американський, советський, британський і французький вояки їдуть одним американським самоходом, виконуючи обов'язки Міжнародної Патрулі. Американець „драйвує".

АМЕРИКА ПРИЗНАЄТЬСЯ ДО ПОМИЛКОВОГО ОБСТРІЛУ СОВЄТСЬКОГО АЕРОДРОМУ

Лейк Соксес, 20. жовтня. — Злучені Держави поінформували вчора Об'єднані Нації, що два американські турбо-літаки помилково обстрілювали советський аеродром на Сибірі недалеко Владивостоку в дні 8-го жовтня. Советський уряд вже раніше зголосив свій протест проти цього. В американській ноті висловлюється жаль з приводу цього інциденту. — стверджується, що командант авіяційної частини, до якої оба літаки належать, був звільнений а проти пілотів ведеться дисциплінарне доходження і вони будуть покарані. Америка рівночасно погоджується заплатити заподіяну цим обстрілом шкоду, „якщо вона буде встановлена комісією Об'єднаних Націй або іншою відповідною процедурою". Ноту передав американський представник Ворен Р. Остин в імені головнокомандуючого силами Об'єднаних Націй в Кореї, ген. Мек Артура, заадресовану до Ради Безпеки „для її інформації". В ній не нав'язується до советського протесту і вона не є американською нотою в повному розумінні того слова, тільки специфічною процедурою, що базується на факті, що в Кореї борються війська Об'єднаних Націй.

АЛІЯНТИ В КОМУНІСТИЧНІЙ СТОЛИЦІ КОРЕЇ

В ЦЕНТРІ МІСТА ЩЕ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ ВУЛИЧНІ БОЇ. — ПОВНЕ ЗАЛОМАННЯ КОМУНІСТИЧНОГО СПРОТИВУ НА ВСІ ХФРОНТАХ. — ЧЕРВОНИЙ УРЯД ВЖЕ ВТІК ДО МАНДЖУРІЇ

Токіо, 20. жовтня. — Американські і південно-корейські війська увійшли сьогодні в центр міста Пйонґянґ, комуністичної столиці Північної Кореї, пробиваючи собі шлях в рукопашних вуличних боях проти щораз слабшого опору ворога, головні сили якого безладно втікають на північ до манджурського кордону, віддаленого приблизно 100 миль від міста. Американські і південно-корейські частини, що увійшли до міста з півдня і зі сходу, злучилися в східній частині столиці та ведуть вже спільну очищувальну акцію. Цілі райони міста горять. В аліянтські руки попали тисячі полонених, як теж великі склади зброї. — Передбачується, що бої за Пйонґянґ будуть закінчені вже сьогодні. Великі „жнива" мала вчора впродовж цілого дня аліянтська авіяція. Виходило б, що комуністи, переконавшись про безвиглядність оборони своєї столиці, залишили в ній тільки „самогубні частини", а головну масу почали евакувати на північ. Шляхи до манджурського кордону завалені втікаючими комуністами, що їх безупину січуть американські літаки кулеметним вогнем. — Рівночасно південно-корейські війська поспішними маршами обходять місто з півночі, щоб відтяти шляхи втечі. Без більшого ворожого спротиву здобуто оба місцеві аеродроми. Увійшовши до міста, аліянти вже не застали ані сліду з комуністичного уряду, що володів тут впродовж останніх п'ятьох років та де снував пляни аґресії, за яку мав би тепер відповідати перед міжнародним судом. В південно-корейських повідомленнях стверджується, що комуністичний премієр Кім Іль Сунґ та його прибічники вже втекли в безпечне місце до Манджурії. Зі зізнань полонених робиться висновок, що ворог вже не має наміченого будь-якого іншого міста чи будь-якої іншої оборонної лінії, де готовився б до „останнього бою" і ціла його оборона на всіх фронтах вже є в повному розкладі. В аліянтських колах не очікують будь-якої формальної капітуляції комуністів, але теж вважається, що організований спротив перестане існувати зі здобуттям Пйонґянґ. Годі, як одні частини аліянтських військ очищують ще столицю від ворожих недобитків, інші з'єднання на всіх секторах фронту швидко посуваються вперед в усіх напрямках, натрапляючи тільки на принагідний ворожий спротив.

БІЛЬШЕ ЛІТАКІВ НІЖ ОБ'ЄКТІВ БОМБАРДУВАННЯ

На фронті в Кореї, 20. жовтня. — Положення в Кореї характеризується найкраще висловом одного з комендантів стаціонованого на авіоматці бомбардувальника, який, вернувши з виправи на ворога, заявив, що на обмеженій вже ворожій території є тепер більше американських літаків ніж об'єктів, що їх можна б ще бомбардувати. Все, що заслуговувало на увагу та могло мати будь-яку воєнну вартість для ворога, вже знищене або горить. Американські літаки, від яких „густо" на північно-корейському небі, кружляють собі безупину понад ворожою територією та шукають принагідних цілей.

СОВЄТИ ВИБРАНІ ДО КОМІСІЇ ОБОРОНИ МИРУ

Лейк Соксес, 20. жовтня. — П'ять великодержав в Об'єднаних Націях, отже і Советський Союз, були вибрані вчора до нової „Комісії Обсервації Миру", що має бути встановлена згідно з американською пропозицією щодо більших повновластей для Генеральної Асамблеї та швидкого діяння на випадок нової аґресії. Комісія матиме за обов'язок негайно прослідкувати та встановлювати порушників миру.

ВИЯВЛЯТЬ МЕТОДИ ДІЯННЯ КОМУНІСТІВ

Вашинґтон. — Комісія неамериканських діянь нижчої палати заповіла, що оприлюднить документи, забрані в комуністичній кватирі в Питсбурґу після арештування Стіфа Нілсона, комуністичного диктатора на західну Пенсилвенію. Комісія оприлюднить яких 20 документів для доказу, якими методами послугуються комуністи, коли щось голосять прилюдно, а якими, коли дають вказівки для своїх організацій. Це буде знаменита лекція для публіки, щоб зрозуміла діяння комунізму. Так напр. в однім документі сказано, що агенти Федерального Слідчого Бюра це „шпиги Злучених Держав" проти світового комунізму. В іншому документі зясована советська політика в Кореї, а ще в одному подані імена, головних партійних організаторів в цілій Америці.

СПРАВА ФОРМОЗИ БУЛА ВИРІШЕНА ПЕРЕД КОНФЕРЕНЦІЄЮ З М'АРТУРОМ

Вашинґтон, 19 жовтня. — Президент Труман був поденервований на пресовій конференції запитом. чи між ним і ген. МекАртуром прийшло до порозуміння в справі Формози і з негодуванням відповів, що вона була наладнана вже перед місяцем і тому про неї не треба було говорити на конференції на острові Вейк. З таким самим завзяттям президент висловив своє признання для ген. МекАртура як вояка, що відноситься лояльно до свого уряду і до свого президента у його закордонній політиці і бажав би собі, щоб такими були теж і всі журналісти. Запит мав за ціль пригадати президентові, що перед пяти місяцями він дорікав ген. МекАртурові за його послання на конвенцію ветеранів чужих воєн в справі Формози. Президент мало коли говорить з таким обуренням, як при відповіді в справі Формози. Кореспонденти, які їздили з ним на остров Вейк, завважали, що президент дуже негодує, коли хто дивується, що розмова з МекАртуром тривала тільки дві години, бо це вказує, що його підозрівають в якихось партійних намірах. Труман відповів, що він їхав на розмову в першу чергу на те, щоб. довідатися про погляди генерала на заключення окремого миру з Японією.

ПРОБЛЕМИ НОВОГО ЛАДУ У ВИЗВОЛЕНІЙ КОРЕЇ

Лейк Соксес, 20. жовтня. — Корейська Комісія Об'єднаних Націй рішила вчора звернутися до ген. Мек Артура за інформаціями, що було зроблено для виконання її рішення щодо абмеження повновластей уряду Синґмана Рі тільки до Південної Кореї. Це зроблено у зв'язку з повідомленням, що південно-корейський уряд висилає на північ своїх губернаторів та свої організації і береться встановляти місцеву адміністрацію. Південно-корейський президент Рі минулого тижня критикував Комісію О. Н. та її рішення, стверджуючи рівночасно, що для встановлення цивільної адміністрації на півночі призначається виключно місцевих людей, що були втекли перед комуністами на південь. Теж команданти корейських військ, що визволяють тепер свою країну від большевиків, є в більшості місцевого походження. Комісія О. Н. сама не думає робити жадних конкретних заходів для здійснення своїх постанов, про які південно-корейський уряд офіціяльно ще „нічого не знає".

ГУВЕР РАДИТЬ СТРИМАТИ ДОПОМОГУ ДЛЯ ЕВРОПИ, ДОКИ ВОНА НЕ ОЗБРОЇТЬСЯ

Колишній президент, Герберт Гувер, виголосив по радіо промову, в якій він домагається від уряду стримати дальшу економічну й військову допомогу европейським країнам, доки вони не обєднаються і не виявлять, що вже існує відповідна европейська армія. У промові Гувер гостро скритикував европейські країни з Атлантійського пакту за їхнє занедбання сповнити свою частину мобілізації проти загрози комуністів. Це занедбання видвигнуло поважні питання серед спостерігачів, чи ці країни загалом хочуть воювати, або чи „мають навіть охоту бути готовими". Він звільнив від такої відповідальности тільки Великобританію.

Гувер пригадав, що Америка видала на европейські країни двадцять біліонів долярів у виді різних дарів і підмог після війни, одначе така жертвенність не принесла бажаних успіхів. Америка не може дальше наражувати своїх фінансів на дарунки Европі, каже Гувер. Якщо европейські країни не спосібні поборювати комунізм, тоді Америка мусить рахувати на свої сили. Як европейські країни не почнуть негайної мобілізації, тоді нам треба порозумітися з Англією на Заході, а з Японією на Сході і створити з ними один оборонний фронт.

ҐЕЙТСКЕЛ НА МІСЦІ КРИПСА КАНЦЛЕРОМ БРИТАНСЬКОЇ СКАРБНИЦІ

Лондон, 20. жовтня. — Сер Стаффорд Крипс зрезигнував вчора з канцлера британської скарбниці, мотивуючи це своїм підірваним здоров'ям, яке не дозволяє йому більше на зусилля в „керуванні фінансовими і господарськими справами Британії". Премієр Атлі негайно відвідав короля в Букінґгемському палаці та одержав королівську згоду на іменування новим канцлером скарбниці дотеперішнього державного міністра для господарських справ, Гюґа Гейтскела, що є власне в поворотній дорозі зі Злучених Держав. На його місце державного секретаря ще нікого не призначено. — Криппс рівночасно зрезигнував теж і зі свого місця в парляменті з тої самої причини — „втомленого серця". Підкреслюється великі заслуги цього визначного державного мужа для своєї країни.

В АМЕРИЦІ

- **Майже сім з половиною** мільйонів долярів дістали робітники в Нюарку, Н. Дж., як доплату за додаткову працю від тоді, коли ввійшов федеральний закон про мінімальну заплату. Перший закон був проголошений 24. жовтня 1938 р.
- **Понад 80 представників** залізничих робітничих груп з Англії, Норвегії, Швеції, Данії, Німеччини й Італії об'їздить Злучені Держави і Канаду. Ціль поїздки: Поліпшити видатність продукції в країнах Пляну Маршала.
- **Населення Канади зросло** на 143,000 впродовж першого півроку 1950 р. З днем 1. липня населення виносило 13,871,000.
- **Буревій у Маямі, на Флориді**, наробив матеріяльної шкоди коло п'ять мільйонів дол. Вітер звіяв 128 домів, при чому згинуло двох людей.
- **Обмеження матеріялів** на будову забавових місць і домів підготовляє Краєва Влада Продукції. Це є дальший крок до промислової мобілізації для військових цілей.
- **17,300 нових бюрових** працівників прийме федеральний уряд у Вашинґтоні для допомоги у переведенні мобілізації для оборони. Для поширення праці треба придбати 1,000,000 квадратових стіп місця в будинках.
- **Ще 31 країна не вирівняла своїх вкладок до ЮНЕСКО** — Виховної і Культурної Організації Об'єднаних Націй.

ДЮЇ ШКОДИТЬ АЙЗЕНГАВЕРОВІ В ЙОГО ПРИДАТНОСТИ НА КОМАНДАНТА

Вашинґтон. — Коли губ. Дюї видвигнув кандидатуру ген. Двайта Д. Айзенгавера на президента Злучених Держав, то це тільки потвердило побоювання ген. Омара Н. Бредлі, голови спільних ген. штабів збройних сил, що хтось може таке зробити. Серед неполітичних і непартійних військових провідників ген. Айзенавер являється ідеальним провідником для збройних сил країн з Північно Атлантійського Пакту. Командантом таких сил повинен бути американець, а з-поміж усіх звісних американців ген. Айзенгавер найкраще надається на таке становище. Він має довіря і пошану серед европейців і його найшвидше приймуть европейські військові кола на свого команданта. Тому, що Айзенгавера видвигнено на кандидата на президента, деякі республіканці можуть тепер думати, що в рішальних колах є намір усунути Айзенгавера з кандидатури на президента і вислати його як команданта до Европи.

КОНСОЛІДАЦІЯ ДВОХ УКРАЇНСЬКИХ ПРАВОСЛАВНИХ ЄПАРХІЙ

Ню Йорк. — В днях 14. і 15. жовтня тут відбувся Собор Американсько-Української Православної Церкви, у висліді якого наступила консолідація єпархій архієпископа Івана Теодоровича та архієпископа Мстислава Скрипника в одну церковну організацію. На Соборі ухвалено новий статут та встановлено новий порядок управління: на чолі церкви віднтепер стоятиме митрополит, вибираний собором з-поміж єпископів цеї Церкви, а при ньому діятиме Церковна Рада, зложена з усіх єпископів і 14 членів, по половині духовних і світських, вибираних Собором. Виконним органом є Консисторія, зложена з вибраних Церковною Радою членів і єпископа-канцлера. Собор вибрав митрополитом архієпископа Івана Теодоровича, а канцлером архієпископа Мстислава.

ФРАНЦІЯ ОБВИНУВАЧУЄ СОВЄТІВ ЗА ВІЙНУ В ІНДО-КИТАЮ

Париж, 20. жовтня. — Французький премієр Рене Плевен, реферуючи вчора в Національній Асамблеї положення в Індо-Китаю, заявив виразно, що воно є безпосереднім наслідком комуністичної перемоги в Китаю та „частиною сміливих замірів Советського Союзу опанувати азійський континент". — Він ствердив останні французькі територіяльні втрати в Індо-Китаю, передбачуючи необхідність дальших втрат та більших воєнних зусиль для кінцевої перемоги. Асамблея, вислухавши звіту премієра та обговоривши справу, висловила урядові заяву довіря щодо його політики в Індо-Китаю, апробуючи тим самим його пляни на майбутнє. Довіря ухвалено більшістю 349 голосів проти 218. Рівночасно в самому Індо-Китаю премієр уряду Бао Даї, Тран Ван Гуу, виступив з домаганням повної суверенности для В'єтнаму та зміни теперішнього порозуміння на договір між Францією і В'єтнамом як рівної з рівним.

В СВІТІ

- **Нові і багаті поклади урану** мали відкрити Совєти в місцевості Цвікав, 50 миль на південь від Ляйпціґу, в Східній Німеччині. З урану виробляють атомові бомби.
- **Мадярський уряд** в ноті до Генеральної Асамблеї О. Н. обвинувачує Злучені Держави і Британію в „змові повалити існуючу демократичну систему" в Мадярщині.
- **Британський уряд** виясник в парляменті нові намагання комуністичних шпигунів і саботажників дістатися до Британії таємно малими рибальськими кораблями.
- **Кару смерти** скасувала міська асамблея західного Берліна.
- **Голандський уряд** дістає від Америки два воєнні кораблі-нищильники.
- **Про нову хвилю** переслідування церкви, духовенства і вірних в Мадярщині повідомляють з Ватикану.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Hates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$2.00	Six months	$ 2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗБРОЄННЯ НІМЕЧЧИНИ

Асошіейтед Прес повідомляє з Німеччини, що комуністична влада Східної Німеччини формує новий генеральний штаб та плянує нову бранку, від 18-го року життя. Звязують це на Заході з сподіваним нападом на Західну Німеччину в цілі „возєднання" усіх німецьких земель. Іншими словами підготовляється на приказ і під доглядом Москви створення „соборної Німеччини", як нового совєтського сателіта, такого самого, яким є сьогодні Східна Німеччина.

Такий є безпосередній вислід „виборів" у Східній Німеччині, які відбувались останньої неділі під кличем миру та в яких „виборці" заявились в 99.7 процентах „за мир і комуністичну владу", якщо вірити тому, що проголосила совєтська пропаґанда. Правда, поза совєтською сферою впливів ніхто в це не вірить. Що більше, не вірять в це й в самій Східній Німеччині, ні навіть у Москві. Але такі голосування постійно вдаються і це для Кремля вистачальне. З кожних таких виборів Кремль вміє витягати висновки і ще сильніше закріпляти всюди московське панування та комуністичну диктатуру, вживаючи до цього в кожній країні її „рідних синів".

Москва підготовляє тепер Східну Німеччину до нападу на Західну в подібний спосіб, як це сталося в Кореї, тільки з кращим обрахунком на успіх і перемогу. Коли б так сталося, а демократичні потуги рахуються з такою правдоподібністю, то це означало б уже світову війну. Одначе до такої війни Захід не є мілітарно приготований. Не тільки те, він взагалі не може приготовитись в такий спосіб, щоб помогти ставити опір Совєтам та їхнім сателітам, як не матиме по своїм боці бодай узброєної Західної Німеччини, якщо вже не цілої. Таке є становище військових знавців Заходу, завданням яких є побудувати Атлантійську оборонну силу.

Не так то приємно західним демократичним потугам братися до зброєння Німеччини, з якою вони двічі воювали, щоб знищити її аґресивний мілітаризм. Але вже саме совєтське зброєння Східної Німеччини заставляє їх рахуватись з обставинами і не залишати західної Німеччини тільки на оборону не-німців. Це розуміє добре навіть Франція, яка найбільше лякається німецького мілітаризму. Якщоб Франція могла виставити таку армію, яка потрібна на стримання евентуального совєтського наступу на підбій решти Европи, то питання німецького зброєння не заіснувало б. Але так не є. В самій Франції нема навіть віри, що західна Европа зможе відперти совєтський наступ. Не зважаючи на те, вона далі є в осередку воєнних плянів західних демократій, обнятих Атлантійським пактом оборони. На її зброєння вже почали Злучені Держави висасиґновувати великі суми, біліони долярів. Але без Німеччини не обійдеться, бо знікуди взяти вояків бодай для 60 дивізій проти 170 дивізій, які Москва могла б кинути проти Заходу.

Немає двох думок, що таке положення є для німців дуже корисним під політичним оглядом. Демократичні потуги мусять попускати німцям у Західній Німеччині, щоб таким чином приєднати собі ще й німців Східної Німеччини та переконати їх, що вони більше виграють, коли підуть з демократіями. Идеться просто про те, щоб на випадок війни вони покинули совєтські ряди і перейшли на бік демократій. Це й причина, чому сьогодні в Америці навіть ті, що були недавно найбільшими ворогами Німеччини, заявляються за дальші уступки німцям.

Світла і тіні наших імпрез

Осінний сезон нашого громадського життя є вже в повному розгарі. Деякі імпрези вже відбулися, інші вже заповіджені, а ще інші плянуються. Як оцінювати їх крізь призму поблажливих дописувачів, то всі вони без сумніву будуть — якщо не „імпозантні" і „величаві", то щонайменше „успішні". Але всі ми приблизно знаємо, як ця „величавість" та „успішність" виглядає в багатьох випадках, якщо імпреза не була старанно підготована, дбайливо влаштована і відповідно спопуляризована. Обставини в наших громадах, з приїздом багатьох нових сил, багато поліпшилися. Але при влаштовуванні імпрез у нас все ще повторюється багато вже прямо історичних помилок і недотягнень, які не тільки згори перерішують можливість успіху поодиноких імпрез, але поступово вбивають наше громадське життя взагалі. Тому на початку сезону не від речі буде звернути увагу на деякі хронічні світла і тіні наших імпрез, щоб могти ці світла скріпити а тіні розвіяти.

Першою і основною передумовою успіху наших громадських імпрез є пляновість та дбайливість підготовки. Ми розрізняємо два роди імпрез: репрезентативні все-громадські і організаційно-місцеві. До перших належать загально-національні святкування 1-го Листопада, 22-го Січня, Шевченківські Роковини і т. п. Ці імпрези рішучо повинні бути влаштовані об'єднано цілою громадою і мати якнайбільш репрезентативний характер. Поодинокі організації і товариства можуть і повинні влаштовувати собі з цих нагод свої сходини чи вечорі, але загальна імпреза мусить бути влаштована цілою громадою та при співучасті всіх організацій і з виступом найкращих артистичних сил. Під цим оглядом ми мусимо мати настільки почуття національної дисципліни, щоб не виломлюватися. Такі імпрези повинні бути влаштовувані окремими Комітетами з ініціятиви Об'єднаних Комітетів, або — якщо такого в громаді нема — будь-якого іншого комітету.

Організаційні імпрези — вечірки, гутірки, доповіді, балі і т. п. є справою поодиноких організацій, але й в цьому випадку було б добре, щоб вони свої зовнішні виступи консолідували, не робили одна одній наперекір, порозумівались щодо дат, під кожним оглядом взаємно допомагали собі.

Щодо переведення самих імпрез — програми треба укладати рішучо дбайливіше, ніж це у нас звичайно робиться. Важливою справою є, щоб імпреза відбулася, але ще важливіше, щоб вона відбулася добре та щоб її учасники винесли з неї найбільше вдоволення. До цього є кілька важливих передумов, а чи не найважливішою з них — не виголошувати довгих і скучних промов. „Спічі" — довгі і скучні та необдумано імпровізовані промови — це вже не перешкода, це змора наших імпрез. Вони вбивають найкращі артистичні продукції, вони відстрашують публіку від участи в імпрезах, вони є найбільшим ворогом і найбільшою перешкодою в успіху кожної імпрези. Віча, маніфестації і демонстрації є місцем для промов, а не артистичні імпрези та святкування. На таких імпрезах — промова не сміє заторкувати жадної іншої проблеми, як тільки ту, що її святкується, і не розглядати її від початку світа, але звернути увагу на її суть. Найславніша промова в світі — Линколна в Ґетисбурґу — є рівночасно найкоротшою. А тут тобі вийде чоловік на сцену і годинами потрапить „доповідати" те, що повинен сказати впродовж кількох хвилин. Тому — змилуйтесь і не виголошуйте на імпрезах довгих промов. За це будуть вам вдячні всі громадяни і цим причинитесь у великій мірі до успіху імпрези.

Це саме відноситься і до всіх наших резолюцій та газетних статтів.

Відбуття імпрез в заповідженому часі, відповідна зовнішня декорація і максимальна дбайливість добірної програми є само собою зрозумілими передумовами успіху.

Проте, до успіху можуть дуже причинитися і пасивні учасники імпрези. Під час виконування поодиноких точок не входити і не виходити, не зміняти місць і не говорити зі сусідами. Хто приходить з дитиною чи дітьми — не дозволяти їм влаштовувати перегони та забаву в хованки по залі. Культурна поведінка публіки та культурна реакція на виконувані точки програми є не менш важливою передумовою успіху імпрези, як і її програма.

На закінчення цих загальних побажань хочеться ще пригадати, що обов'язок участи в наших громадських імпрезах відноситься не тільки до предсідників і секретарів товариств, але всіх громадян без виїмку.

Організатори імпрези будуть більше дбайливі в її підготовці і виконанні, як знатимуть наперед що заля буде заповнена. Але теж заля буде скоріше заповнена, як громадяни знатимуть, що їх там не будуть зануджувати довгими промовами та що програма є справді мистецька. Одне і друге є однаково важливою передумовою успіху наших імпрез і якщо ми матимемо це завжди на увазі та постійно цих засад придержуватись, ми двигнемо наше громадське життя на нові вершини.

Іміґраційні та допомогові справи

I. Переселення до Злучених Держав

Час від часу появляються в европейській нашій пресі повідомлення про можливости виїзду до Злучених Держав, які не відповідають правді. Під цю пору еміґрація до ЗДА відбувається на основі двох законів, а саме:

а) Іміґраційний закон. Він признає кожній державі певну переселенчу суму (квоту), і коли в ЗДА найдуться люди, які можуть дати певну запоруку („афідевіт оф суппорт"), тоді горожанин даної країни може приїхати до ЗДА в міру вільних місць. Коли йдеться про наших людей, в якій державі вони тепер не жили б, то вони можуть користати **тільки з квоти тої держави, в якій вони родилися,** себто Польщі і Совєтського Союзу (Росії). Квоти майже усіх держав є вичерпані і на чергу треба ждати від 3 до 5 років.

б) ДП Акт (Displaced Persons Act"). Він дає можливість певній кількості „ДП" (Displaced Persons), себто тим, яких ІРО визнає як „ДП", а які перед 1 січня 1949 р. були в Німеччині (зона американська, британська і французька), Австрії або Італії. Цей „ДП АКТ" допускає до Америки:

1) 18,000 членів Армії Андерса з Англії,

2) 54,000 фольксдойчів (з Німеччини, Австрії),

3) „ДП", які на 1 січня 1949 р. були тимчасово з певних причин, передбачених в законі, поза кордонами Німеччини, Австрії та Італії і не втратили прав „ДП".

4) Люди евакуовані з Хін в числі 4,000 а які тепер находяться на Филипинах. Кожна особа, яка їде на основі „Дісплейс Персонс Акт" мусить мати від американського горожанина запевнення (ашуранс) мешкання й праці.

Правними формальностями для оформлення звичайних „ДП" і фольксдойчів з Німеччини, Австрії та Італії, займається ДП Комісія у Вашингтоні. А членами армії Андерса і біженцями на Филипинах (Шанхайська Група) займається департамент стейту і він має свої власні форми ашурансів, в дечому відмінні від тих, яких вживає ДП Комісія.

II. Українська Шанхайська Група

На Филипонах находиться під цю пору 39 українців, які не мають нікого в ЗДА, а бажають сюди приїхати. Тому, що переселенням з Шанхаю займається департамент стейту, який ставить гостріші вимоги, треба для тих людей 34 індивідуальних спонзорів. Цею дорогою проситься наших громадян та організації, зокрема зі західніх стейтів, щоб зараз зголосили свою охоту приняти цих людей та найти їм хоч тимчасове мешкання і працю. Усі зголошення слати негайно до:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc.
P. O. Box 1661, Philadelphia, 5, Pa.

Родини з Филипин не мають малих дітей і майже всі вони працездатні.

III. Допомога Залишенцям.

Для великого числа наших людей, які залишаються в Німеччині, Австрії, Франції та інших країнах Европи, потрібна постійна харчева, медична, одягова та правна допомога.

Припаси, вислані до нашого магазину в Европі, вичерпуються і їх треба доповнити. Тому просимо усіх наших приятелів і членів надсилати далі пожертви, щоби допомогова акція не зазнала задержки.

Жертви і членські вкладки просимо слати на подану вгорі адресу.

Пригадуємо нашим членам і прихильникам, що усі членські внески і пожертви на ЗУАДКомітет є звільнені від доходового федерального податку („Інком Текс") і посвідка ЗУАДК вважається урядовою посвідкою в цих справах.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Филаделфії

Микола Очерет

ДІЙСНІСТЬ І МРІЇ

„Ми мусимо заявити — не дипломатичним шопотом, але так, щоб почув увесь світ — що ми стоїмо по боці народів, які змагаються за волю. Ми мусимо заявити, що ці народи — між ними визначний і гордий український нарід — є нашими приятелями і нашими союзниками, яким ми готові допомогти та прилучитись до спільного змагання. Ми починаємо пізнавати, що те, що трапилось і трапиться українцям, нерозривно зв'язане з власною сучасністю і майбутністю Америки. Тому, що українці велика і могутня маса народу, тому, що вони вірять в свободу та доказали, що вони будуть боротись за волю, Америка мусить простягнути їм допомічну руку, як приятель і союзник" — так сказав проф. Бирнгем на ювілеї Українського Конґресового Комітету, 1 жовтня в Ню Йорку.

„Українці боряться за волю і цим вони вповні заслуговують на американську допомогу" — твердив в своїй промові сенатор Ірвінґ М. Айвес (республіканець). Сенатор знає, що американські вояки в Кореї боряться за ту саму справу, за яку боряться і складають найбільші жертви українці. Він переконаний, що українці є сьогодні найбільшими й найзавзятішими борцями за волю. Сенатор Герберт Лімен (демократ), що також виступав на цьому ювілеї, зазначив, що воля насамперед і воля для всіх. Це визначає не тільки вільну Францію, Польщу, Грецію чи Корею, але також вільну Україну, вільну між вільними.

До цього додамо ще слова адмірала фльоти Вилйема Галсі, що промовляв на зібранні Жидівських Ветеранів Злучених Держав. „Словами з наших уст, поштою, по радіо, через телевізію, летючки, треба дати людям з-поза „залізної заслони" правдиву картину американського життя. Ми мусимо розбудити в них надію, мусимо заохочувати їх до скинення їхнього ярма, до скинення своїх деспотичних, тиранських, кровожадних провідників".

Ми свідомо ще раз згадали про думки державних мужів Америки різних переконань і різних суспільних верств, щоб показати той злам, який стався в Америці в питанні визвольної боротьби уярмлених за „залізною заслоною" народів. Хоробрий же американський вояк проводить це в життя і бореться за волю далекої Кореї, жертвуючи життям, а начальний вожд американської армії ген. МекАртур передав визволені частини цієї країни в руки правного власника. Уряд народу, через нарід і для народу — ось той основний принцип, яким в даний мент керується Захід, ось та запорука волі, що за неї бореться і складає своє життя американський вояк в Кореї. Зовсім іншим принципом керується Східня потуга — ССCР. „Метою політики Сталіна з'являється схоронення диктатури і поширення її на цілий світ. Його маршрут: Европа, Азія, Америка..." („Соціялістіческій Вєснік" ч. 5). Мета стара, що досталась Сталіну в спадщину разом з Російською Імперією. Ще імператор Ніколой І так визначив мету своєї політики: „Пусть погібнет Россія, ліш би осталась неторкнутой неограніченая власть!" (Ґерцен, стр. 92). Саме на цій ідеї вихована вся російська суспільність з „батьком народів" включно. Тому не дивно, що ми натрапляємо в „Русской Мисле", що видається в Парижі, на таке твердження: „... коли будуть порушені інтереси Росії, а особливо, коли Захід допомагатиме ненависницьким українським сепаратистам, тоді всі росіяни об'єднаються навколо червоного Кремля". Чітко і ясно, жадного сумніву, ніяких недомовлень: диктатура — „неограніченая власть" над поневоленими народами, це та мета, це та ідея, що об'єднає всіх росіян „навколо червоного Кремля".

Дві великих потуги світу — Захід і Схід. Дві керівні ідеї: волю людям і народам несе Захід, диктатуру і необмежену владу над людьми і народами несе Схід. І саме за цими принципами можна ясно визначити кожну іншу потугу і указати де її місце: чи між силами Заходу, які несуть волю, чи між силами Сходу, які несуть уярмлення народові і рабство людині.

Тож саме тут і хочемо пригадати виступ польського генерала Владислава Андерса на параді в честь Пулаского, що відбувся 1. жовтня в Ню Йорку, де він сказав: „маємо перед собою одну ціль, одну мету, а нею є Польща вільна і незалежна зі Львовом і Вильном, з кордонами на захід вздовж Одри і Нісси з широким доступом до моря". („Нови Сьвят"). В парі з цим пригадаймо ще й комунікат брюсельської „інформаційної служби Вільної Чехословаччини" під наголовком: „Русини з підкарпатської Русі вступають в Раду Вільної Чехословаччини". Тут читаємо: „Рада вільної Чехословаччини з осідком у Вашинґтоні, проголосила деклярацію де підкреслює, що Підкорпатська Русь є невід'ємною частиною Чехословацької республіки" і далі: „Рада Вільної Чехословаччини зверне всі свої зусилля на її звільнення, а теж прийме в свій склад представників-русинів".

Виходить, що політики Польщі і Чехословаччини застрягли в мріях минулого і зовсім не розуміють сучасної дійсности, а тому не мають жодних перспектив у майбутньому. Своєю віджилою і на сьогоднішні обставини трагічною „великодержавністю" ці політики ставлять себе в табір східньої потуги, роблячи цим ведмежу послугу своєму народові. Тож коли піти по цьому шляхові, то можна докотитись до тої точки до якої зараз дійшла російська еміґрація в Парижі проголошуючи погрозу „об'єднатись навколо червоного Кремля". І це в той час, коли „найбільш розсварені народи — французи і німці — в обличчі спільної небезпеки шукають шляхів до порозуміння і добросусідського співжиття та спільної оборони своєї волі і культури„. І це в той час, коли „передбачливий англійський нарід дає повну державну незалежність своїм колоніям". І це в той час, коли українець, поляк, литовець і словак пліч-о-пліч б'ються проти спільного ворога в повстанських загонах за „залізною заслоною".

На шукання розв'язки великої проблеми співжиття народів в сучасних, зовсім змінених обставинах і можливостях треба користуватись новими шляхами, що їх накреслює саме життя, треба свіжого політичного розуму і великого хисту, що бачив би перед собою ясно майбутні перспективи, а не тягнув би свій нарід у прірву ворожнечі, як це роблять московські, польські, чеські чи які інші шовіністи чи імперіялісти.

М. І. Зощенко

Неспокійний Дідусь

1)

У нас в Ленінграді один дідок заснув летаргічним сном. Рік тому він, знаєте, захворів на курячу сліпоту. Але потім очуняв. І навіть виходив у кухню сваритися з мешканцями по культурних питаннях. А недавно він взяв і несподівано заснув. От він вночі заснув летаргічним сном. Ранком просипається і бачить, що з ним щось не все гаразд. Тобто, вірніше, родичі його бачать, що лежить бездиханне тіло і ніяких натяків на життя не подає! І пульс у нього не б'ється, і грудки не підіймаються, і пара від дихання на люстерко не сідає, коли це останнє приставити до ротика.

Тут, зрозуміло, всі розуміють, що старичок тихо дуба врізав і, безперечно, хутчіше роблять різні розпорядження. Вони дуже швидко роблять розпорядження, оскільки вони всією сім'єю мешкають в одній невеличкій кімнаті. І навколо — комунальна кватира. І дідка навіть поставити, вибачте, немає де — до того тісно. Тут мимоволі почнеш поспішати!

А треба сказати, що цей заснулий дідок мешкав із своїми родичами. Отже — чоловік, дружина, дитина і нянька. І до того ж він, так би мовити, батько, або, простіше сказати, папа його дружини, тобто її папа. Бувший трудівник. Все, як і треба. Пенсіонер. І нянька — дівча 16 років, прийнята на службу на підмогу цій сім'ї, поскільки обоє — чоловік і дружина, тобто дочка його папи, або, простіше сказати, батька — служать на виробництві.

От вони служать і, значить, рано-вранці бачать таке сумне непорозуміння, — папа дуба врізав. Ну, безперечно, прикрість, розладнання почуттів: бо кімната ж дуже невеличка і в ній — лишній елемент. От цей лишній елемент лежить тепер у кімнаті, лежить отакий то чистенький, милий дідок, цікавий дідусик. Він лежить і нічого не знає, і нічого не хоче, і тільки вимагає для себе останньої уваги. Він вимагає, щоб його хутчіше в що-небудь зодягли, віддали б останнє „прощай" і похутчіше б де-небудь приховали. Він вимагає, щоб це було пошвидше, поскільки все таки одна невеличка кімната і взагалі скупчення. І поскільки дитина рюмсає. І нянька боїться жити в одній кімнаті з померлимм людьми. Ну, дурне дівча, якому без кінця жити хочеться і воно думає, що життя безконечне. Вона боїться бачити трупи. Вона дурнувата.

Чоловік, цей командир сім'ї, біжить тоді хутчіше в районове бюро похоронних процесій. І швидко звідти повертається.

— Ну, — говорить, все в порядку. Лише маленька з кіньми зачіпка. Колісницю, — говорить, хоч зараз, а коней раніш, як за 4 дні, не обіцяють.

Дружина говорить:

— Йдіть до чорта! Не можете навіть катафалька для померлого дістати. Теж мужчинами називаєтесь!

Чоловік відповідає:

— Я не верховий і кіньми не завідую. Я, — говорить, — і сам не радий стільки часу чекати. Дуже, — говорить, — мені глибока цікавість ввесь час твого папу бачити.

Тоді приходять різні сімейні перепалки. Дитина, не звикла бачити неживих людей, лякається і верещить на всю губу. І нянька відмовляється служити цій сім'ї, в кімнаті якої живе покійник. Але її вмовляють не кидати професію і обіцяють їй якнайхуткіше ліквідувати в кімнаті смерть.

Тоді сама мадам, втомлена від таких справ, поспішає в бюро, але швидко звідти повертається, бліда як полотно.

— Коней, — говорить, — обіцяють не швидко. Коли б мій чоловік, цей дурак, який залишився жити, записався, коли ходив, тоді б через 3 дні. А колісницю, — говорить, — дійсно, хоч зараз бери.

І сама вбирає хутко свою дитину, бере скиглячу няньку і в такому вигляді їде в Сестрорецьк — пожити у своїх знайомих.

— Мені, — говорить, — туманні картини. А ти як хочеш, так і роби.

Муж говорить:

— Я, — говорить, — теж з ним не лишусь! Як хочете. Це не мій дід. Я, — говорить, — і при житті не особливо його долюблював, а тепер, — говорить, — мені і особливо огидно з ним разом жити. Або, — говорить, я його в коридор виставлю, або до свого брата переїду. Він хай тут дочікується коней.

От дружина їде в Сестрорецьк, а чоловік, цей голова сім'ї, втікає до свого брата. Але в брата в цей час виникає дифтерит і його ні за які гроші не хочуть пускати в кімнату. От тоді він повернувся, поклав заснувшого дідка на вузенький ломбардний столик і поставив цю споруку в коридорі біля ванни.

І сам замкнувся в своїй кімнаті і ні на які стуки-гуки і вигуки не відповідав протягом 2 днів. Тут виникає в комунальній квартирі загальний безлад, нарікання і плутанина. Мешканці підіймають гамір і крик. Жінки і діти перестають ходити куди б то не було, говорять, що вони не можуть проходити повз, без того, щоб не перелякатися.

Тоді мужчини кладуть живого мерця на споруду і переставляють її в передпокій, що викликає паніку та замішання у тих, що входять до квартири. Завідуючий кооперативою — живе в кутовій кімнаті — заявив, що до нього чомусь-то часто ходять знайомі женщини і він не може ризикувати їхнім нервовим здоров'ям.

Поспішно викликали домоуправу яка все ж ніякої раціоналізації в цю справу не внесла. Було зроблено пропозицію поставити цю споруду в дворі.

(Докінчення буде).

„За повну правду про „Голос Америки"

З такою назвою на шпальтах щоденника „Свобода", ч. 213 від 14 вересня ц. р. у відділі „Голоси читачів" була поміщена стаття безіменного „Радіо-слухача".

Нам, численним українським читачам та радіо-слухачам і, зокрема, членам відновленого на еміграції СУМ-у та новоствореної організації ДОБРУС-у, здається, що стаття, хоч і кидає „жмут трохи іншого світла" на український відділ „Голосу Америки", але не відбивав прагнень і голосів українців.

Передусім ставимо питання: кому і для чого потрібний „Голос Америки"? Думаємо, що „Голос Америки" потрібний, з одного боку, Америці що об'єднує, стоїть у проводі і символізує собою весь вільний демократичний світ, а з другого — народам, що, конаючи в пазурях кривавого комуно-московського большевизму боронять ціною найбільших жертв своє право вільно жити і вільно дихати на землі. Америці потрібний „Голос Америки" для того, щоб і за „залізною заслоною", у реставрованій, більш удосконаленій новітній „тюрмі народів" мовами тих поневолених народів пропагувати серед них ідеї справжньої волі та демократії, показати їм дійсне, несфальшоване брехливою, але досконалою і витонченою комуністичною пропагандою, обличчя Америки і тої частини вільного світу, який вона очолює в Організації Об'єднаних Націй. А поневоленим народам „Голос Америки" також потрібний, і в першу чергу українському, що, віками проливаючи кров і кладучи незчисленні голови своїх синів на жертовник священої боротьби, незломно стояв і стоїть на сторожі волі й правди. Уярмлені большевизмом народи, мусять почути з „Голосу Америки", що симпатії вільного світу, і Америки зокрема, є по боці відвічних охоронців волі і правди, та що вільний демократичний світ, об'єднаний в ОН, готовий і сам активно підтримати цю боротьбу за волю і справедливий мир у світі.

Який „жмут" світла кинув нам на це своєю статтею „Радіо-слухач":

1. Нас дуже дивує, чому „заіснував" саме російсько-український відділ? А чому, наприклад, не „заіснував" російсько-румунський, або югославсько-грецький? Треба довести Міністерству Закордонних Справ Америки, що українці вміють і без „неньки" говорити і що не треба їм аж „півроку працювати разом з російським (відділом — А. Є.), поки не виясняться його можливості". Дякувати Богові, українці поза „Голосом Америки", на чолі зі своїм Конгресовим Комітетом вміють стояти на висоті своїх завдань.

2. Автор статті „За повну правду" називає справедливі протести української громади щодо українського голосу з „Голосу Америки" чомусь „невдалими". Протести є протестами, який би вони не носили характер — „агітаційний" чи „благальний", і незалежно від того, які наслідки вони можуть дати. Вони потрібні хочби для „очищення" власної і національної чести. Це наш обов'язок сказати за себе своє слово правди.

3. В статті зазначено також, що якісь директиви для „Голосу Америки" „заявляють", що „в офіційних передачах не можна безпосередньо пропагувати відділення України"... Це якісь дивні директиви. Та ж Україна, як твердять самі большевики, вже тридцять років відділена і є „свободной УССР". За законами советських конституцій Україна може кожної хвилини „цілковито відділитися" і від СССР. Але Україна не відділилася досі тільки тому, що, як каже Москва, „не виявляла такого бажання", бо сильно їй затисли горло та модерними сталінськими кайданами прикували до московського Кремля...

Якщо про це право українського народу жити самостійно і вільно на своїй землі дехто забуває, то ми, українці, про нього забувати не сміємо, бо воно, це право, скроплене священною кров'ю багатьох поколінь.

4. „Передачі спрямовані до Східньої України, яка є православною", — пише „Радіо-слухач", — тому, мовляв, для тих українців підшукали саме російського (?!) єпископа, а свого архиєпископа Української Автокефальної Православної Церкви побоялися, бо ж він, за їх твердженням, „самосвят". Хто, питаємо, побоявся: росіяни чи українці? І які, цікаво, „вирішні чинники" боялися, що до українського народу промовлятиме з вільного світу український єпископ? І взагалі чи знає цей загадковий „Радіо-слухач" терміни, якими він оперує, зокрема зміст слова „самосвят"? Мазепинцями, Петлюрівцями і Самосвятами біла та червона Москва називала і називає тепер найбільших своїх ворогів — непоборних патріотів вільної і незалежної України. Петлюрівці в першу світову війну підняли прапор незалежної України і не опустили його досі, а Самосвяти відновили Автокефалію Української Православної Церкви, котру Москва була підпорядкувала собі силою, винищивши українську ієрархію. Правда, під цю назву підшиваються сьогодні різні розкольники, різні руїнники релігійної і національної едности, називаючи самі себе самосвятами. Та ми їх добре знаємо і вони не є страшні, хоч багато приносять нам шкоди в національно-визвольній боротьбі.

5. „Радіо-слухач" доводить нам, що „у тій передачі говорилося про злу славу Івана Грозного" і „порівнювалось, що ті тисячі, які впали його жертвою, це таки ніщо в порівнянні з мільйонами, які впали жертвою кровожадного Сталіна". І ще питання ставить: „яка кривда з такої авдиції українському народові й його справі-!" Такі „передачі роз'ятрюють старі рани України і підсипають соли в свіжі, криваві, живі!

Україна бореться за свою волю і незалежність, складаючи незчисленні жертви, а не „шукає" собі кращого ката!

Поневоленому українському народові немає потреби вислухувати глумливі „уроки" своїх „рідних братів" з „Голосу Америки" про те, що Іван Грозний краще знімав ремінь „з широких козацьких спин" ніж тепер Йосиф Джуґашвілі разом з душею віддирає... Україна хоче, щоб ніхто вже з неї не дер шкір!!

6. „Очевидно, — робить висновок Радіо-слухач, — „Голос Америки" не може задовольнити кожного українського слухача, ані тим паче українського політика". Якщо „Голос" буде правдивим виразником американських ідеалів волі, то він цілком певно зможе задовольнити кожного українського радіо-слухача, котрого болить душа за долю свого народу. Що ж до українського політика, то „Г. А." може задовольнити його тим більше, якщо він, цей „Голос", стоятиме на сторожі волі українського і кожного поневоленого народу жити вільно у своїй хаті за своїми власними традиціями і уподобаннями, без втручання „старшого брата".

7. „Радіо-слухач" питає нас, українських читачів і радіо-слухачів, чи такі передачі „не скріплюють в Україні українського духа серед мас і чи не поглиблюють їхньої освіти й патріотизму?"

Ні! Український дух і національно-державний патріотизм в Україні скріплений кровю і смертю мільйонів царів - мучеників. „Український" голос з „Голосу Америки" може теж його скріпити, але тільки тоді, коли „Голос Америки" буде піддержувати ті визвольні змагання, за які український нарід уже проляв море крови.

Я. Аскольд Ємець,
Віктор Соляник.

П'ЯТЕРНЯТА ДАЙОННЕ ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО ВИСТУПУ з власним концертом на прийнятті Фундації Алфреда Е. Смита в Ню Йорку. Сьогодні вони вже сімнадцятилітні, але тим не менше атракційні, як були малими. Зліва: Івонне, Марія та Емілія в першому ряді і Сесілія та Аннетта в другому.

Українське поломництво в Римі

Від отворення Святої Брами більше як сто українських прочан зробили вже прощу до Вічного Міста — Риму. Спільне українське паломництво в більшій групі відбулося у вересні — таку вістку містить щоденник „Америка" у статті з підписом „учасник". Це збірне паломництво українців з Західної України відбулося у днях 19-25 вересня. У ньому взяли участь 80 прочан з Бельгії, 40 з Франції, 10 з Англії, 8 з Німеччини, Австрії, Голяндії, до яких долучилися 4 паломники з Бразилії, одна з Канади та коло 60 українців з Риму. Разом українська група нараховувала коло 200 осіб.

В середу 20 вересня українська група на чолі з єп. Кир Іваном Бучком взяла участь у святочній авдієнції в Святішого Отця. Між багато-тисячними паломниками українці сиділи на почесному місці коло папського трону, маючи з собою два великі хрести й синьо-жовтий прапор та таблицю в італійській мові з написом: „Українці на вигнанні". Коли папа зблизився до української групи розляглося грімке „Слава!" Папа промовив до українців у французькій мові, після чого привітався з провідником, єп. Бучком, обнявши його тричі. Про зустріч українських паломників папою урядовий орган Ватикану, „Оссерваторе Романо" приніс на першій сторінці статтю, а теж і світлину паломників підчас привіту папою. Інші газети в Римі теж написали статті.

У четвер 21 вересня єп. Бучко відправив архієрейську Богослужбу в базиліці Санта Марія Маджоре в сослуженні генеральних вікаріїв, о. Митрата М. Перідона, о. Ван де Має, та о. Голинського з Парижа й о. Леськовича з Лондону. Співав хор семинаристів з папської колегії в Римі. Підчас Богослужби відбулося спільне св. Причастя. Після того був похід до базилики св. Івана Лятеранського. У п'ятницю були відвідини церкви св. Петра й виставки Святого Року у Ватикані, на якій є відділ „Церква в Катакомбах", а в ньому на першому місці находиться Українська Церква.

У суботу після Богослужби прийняв паломників на авдієнції асесор Конґреґації Східної Церкви, архієп. Валєрі, якому єп. Бучко подякував за жертви, даровані на допомогу українським скитальникам. Замітною подією на цій авдієнції було передання української касетки з підставою та ручником, як дарунок православних українців з відповідною дедикацією для Св. Отця. Паломники відїхали в неділю 25-го вересня до Бельгії й Франції. Хоч паломництво не було велике, одначе було замітне з уваги на часи, які переживає український нарід.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

СУМА ініціює мітинг

Головна Управа СУМА приступила до реалізації своїх плянів, щодо наладнання співпраці з іншими українськими молодечими організаціями на терені ЗДА та з молоддю народів, поневолених російсько-большевицьким імперіялізмом.

Пробним кроком у цьому напрямку мав би бути спільний виступ молоді на антикомуністичному мітинґу.

Для його підготовки Головна Управа СУМА порозумівшись з організаціями молоді міста Ню Йорку запросила від них представників на спільну нараду, яка відбулася 30 вересня в домівці нюйорського Осередку СУМА.

В першій нараді взяли участь представники СУМА, Ліґи Української Молоді Північної Америки, Пласту, уповноважені від білорусів і латишів. Від організації Української Католицької Молоді наспіла заява, що з незалежних від них причин їхній представник не прибуде, одначе вона погоджується на участь в мітинґу. Від Українського Конґресового Комітету був присутній, як гість проф. Чубатий, від „Самопомочі" проф. Лисогір.

Коротким вступним словом відкрив нараду Голова Головної Управи СУМА п. Омельченко. Він привітав присутніх та коротко зупинився на вимогах часу, щодо конечної співпраці української молоді, а зокрема молоді поневолених російським большевизмом народів. Нараду провадив Керівник Зовнішних Зв'язків Головної Управи СУМА п. Фізер. Він запропонував присутнім обговорити справу влаштування антикомуністичного мітинґу. Представник Ліґи Молоді Північної Америки п. Бакад висловився за безумовну потребу такого мітинґу. Одначе він за те, щоб притягнути до участи в ньому всі чужинецькі організації молоді бо тільки при цій умові мітинґ набере широкого розголосу і дасть позитивний вислід.

На його думку відсутність багатьох запрошених є наслідком короткого часу до продумання пропозиції Г. У. СУМА. П. Бакад ставить пропозицію створити Діловий Комітет по підготовці до мітинґу, завданням якого буде поробити приготування до його відбуття.

За підтримку пропозиції висловився п. Коваль. Він зазначив, що мітинґ мусить бути підготовлений в усіх дрібницях з якнайбільшою участю молоді народів, поневолених большевицькою Росією. Цей мітинґ має показати американському народові не тільки, що його молодь є антикомуністичною, але і також, що ця молодь хоче справедливого ладу на сході Европи, з якого походять їхні батьки. Наша ціль заявити на цьому мітинґу що визволення з-під російсько-комуністичного ярма мусить обіймати цілість російської червоної імперії, а не лише її сателітів. Пропозицію представника Ліґи Української Молоді Північної Америки схвалили всі присутні, та вибрали Діловий Комітет.

До складу Комітету ввійшли:

Голова (українець) п. Бакад; заступник Голови (білорус) п. Ростіслав Завітовіч; та два секретарі: п. Алла Блюм від латишів і п. Герґель від українців. На перекладача Комітету запрошено п. Фізера. Крім цього всі організації молоді, які братимуть участь в мітинґу відкомендирують в склад Комітету по два представники.

Розробку дальшого пляну в підготовці до мітинґу, як і всі деталі зв'язані з ним доручено Діловому Комітетові. Мітинґ відбудеться в Ню Йорку.

В кінці наради Голова Головної Управи СУМА висловив надію, що зусиллям молоді в справі наладнання співпраці увінчаються успіхом та, що сьогоднішна нарада це перший крок до осягнення поставленої мети. Він ще раз привітав присутніх та побажав їм усім — допобачення.

Відділ Преси і Інформації
Г. У. СУМА

ОБУРН, Н. Й.

Заснування відділу УКК-ту

У звичайний будний день важкої праці, в понеділок 2-го жовтня, відбулися вечором у місті Обурн основуючі збори відділу УКК-ту. На збори зійшлося поверх двісті українців і українок Оборну. Збори відкрив господар Українського Національного Клюбу, в якому вони відбувались, п. Кочурак Михайло. Від сиракузького відділу УКК-ту привитав присутніх п. Іван Пігуляк. Йому прийшлося на прохання п. Кочурака і провести ці збори.

Велику інформаційну промову про Український Конґресовий Комітет, про положення українського народу під тотальною комуністичною диктатурою та про ролю і завдання американських українців, згуртованих в УКК-ті в справі оборони прав українського народу на власне державне життя, виголосив делеґат УКК-ту із Ню Йорку п. Василь Мудрий.

У справах грошевої підтримки УКК-ту та праці відділів УКК-ту на місцях говорили д-р. Заваликут і п. Пігуляк Іван із Сиракюз та пп. Олійник Теодор, Кочурак Михайло, Білик Микола й О. Шарий.

З черги приступлено до вибору тимчасової управи відділу УКК-ту в Оборн. До неї ввійшли: п. Олійник Теодор, п. Кочурак Михайло, п. Білик Микола і п. Дурняк Михайло. Їх завданням зорганізувати працю та підготовити чергові збори для вибору постійної управи відділу УКК-ту.

На зборах переведено збірку до Українського Народного Фонду, яка дала $141 готівкою і 92 декларації на сплату національного датку за 1950 рік. Зібрану готівку передано через делеґата УКК-ту до Українського Народного Фонду. — Збори закінчилися коло 12-ої години ночі.

Треба надіятись, що та багата українська громада, що має аж три Українські Народні Доми і прегарну школу коло греко-католицької церкви, яка дає науку 150 українським дітям, доложить усіх старань, щоби новозаснований відділ УКК-ту поставити на відповідну висоту під оглядом національної праці та жертвенности на пекучі національні потреби.

Ф. К.

НАЗИВАЄ ПЕРОНА „ПРОВІДНИКОМ АМЕРИКИ"

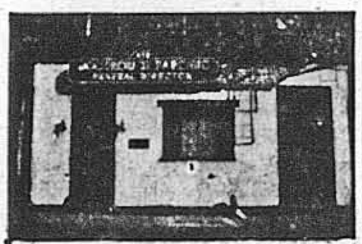
Буенос Айрес. — Представник робітничих юній з Чіле приїхав на відкриття пять поверхового дому Генеральної Робітничої Федерації Аргентини. На відкритті був приявний президент Хуан Перон, його жінка й кабінет міністрів. Чілійський представник виголосив промову з цієї нагоди і звеличав президента Перона як „провідника" не тільки самої Аргентини, але й Америки". На вежі дому поміщено напис: „Перон працює, а його жінка додає поваги". Імя чілійського делегата подано як Хезус Нунєз. Крім нього були теж представники робітництва інших південно - американських країн.

СЕСТРИ ДІОННИ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Віцепрезидент Албен В. Барклі і сестри — пятернята Діонни з Канади ділилися почестями на обіді з нагоди шостої річниці смерти Алфреда Смита, улаштованому в готелю Валдорф Асторія. В обіді взяло участь 2,000 осіб, які заплатили по $100, щоб допомогти зібрати жертви на фундацію імени Алфреда Смита. Барклі виголосив промову, Діонни співали в хорі разом з 25 іншими дівчатами з манастиря Нотр Дам у Каландер, Онт. в Канаді. Промовляли ще кард. Френсис Спелман, губ. Тома Е. Дюї, діючий посадник Ню Йорку Вінсент Імпеліттері й ін.

Для кращого завтра купуйте Бонди Перемоги.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА

МЕДИЦИНА І ЗДОРОВ'Я

Від Редакції: Друкуємо дальші витяги з медично-фахових журналів і відповіді, що торкаються медично-здоров'яних справ.

Запити прохаємо спрямовувати безпосередньо на адресу: Dz. R. Sochynsky, P. O. Box 42, Bushwick Sta, Brooklyn 21, N. Y.

„Оксана" — Бруклин, Н. Й.

4. Чи упадок або удар вагітної жінки може спричинити передвчасні роди?

У лікарській практиці знана ціла низка випадків, коли поважні поранення вагітних жінок проходили без шкоди для нормального перебігу вагітности, наприклад: скок з 2-го поверху, тяжкий упадок з пошкодженням хребта, поранення черевних поволок і зломання удової кістки вагітної жінки склонної до абортів, яку переїхало авто, тяжке поранення зовнішних полових органів і похви, без нарушення уразу (матки). З другого боку вже найменший струс, як зіскок з трамваю чи омнібусу, їзда потягом, чи верхи на коні, можуть викликати загублення плоду.

Найбільшу шкоду приносить іноді тупий удар, що вражає саму матицю, без помітного навіть ушкодження черевних поволок. Найбільш він небезпечний у 5-ому й дальших місяцях вагітности, коли ураз майже позбавлений охорони костей мидниці чи сечового міхура (що хоронить, як водяна подушечка). Ділаючe тут гидравлічне тиснення (плодові води) може спричинити навіть розрив поволок матки.

У Вашому, конкретному випадку заавансованої вагітности вказана обережність, зокрема уникання всіляких фізичних зусиль та раптових рухів. При появі перших болів чи спазмів треба негайно відвідати Вашого лікаря чи лікарню, де мають відбутись роди.

П. П., Феніксвил, Па.

5. Ознаки морської недуги підчас їзди автом, чи потягом.

Ці ознаки можна назвати „залізничною" чи „автомобілевою" недугою, що подібна до морської недуги й проявляється запамороченням голови, нудотою, а навіть блюванням. Її викликає розлад у вегетативній нервовій системі в наслідку неправильних збуджень наших відчувань струсами, колиханням і впливів на змисл зору або нюху. Ці подразнення повстають в органі рівноваги нашого вуха (струс ендолімфи) і в черевній ямі (збудження великих сплетів т. зв. симпатичних нервів); Вони доходять до відповідних мозгових центрів, через що наступає безладне виділювання у надниркових залозах (ділання симпатичного нерву) і в черевоcлинниці (ділання вагус-нерву).

Не малу ролю відіграє тут отруйне ділання газів, що повстають при спаленні бензини, багатих на окис вугілля.

Найважніший чинник — це психічне недомагання даної особи, найчастіше — вроджене перечулення в сприйманні вище згаданих імпульсів.

Про хворих на морську недугу ми знаємо, що перші познаки цього недомагання виступають іноді раніше чим така особа переступить палубу корабля, а можуть негайно зникнути, коли на повному морі вмовити в неї, що пароплав уже причалив до порту.

Як ліки, які, до речі, можна одержати тільки за приписом лікаря, служать: вазано, перемизина, атропіна, ґенерґен, люміналь, а також один з наймодерніших амер. винаходів — драманіна. Одначе їх лікувальне значіння, з огляду на важність психічного чинника, тільки релятивне.

„Хрущ" — Нюарк, Н. Дж.

6. Чи надмірна вага тіла шкідлива здоров'ю і чи викликає неправильне відживлення чи також інші причини?

На цю тему появиться незадовго на сторінках „Свободи окрема стаття, де Ви знайдете відповідь на питання, що Вас цікавлять.

Зараження туберкульозою через телефон

Др. Джіміл описує свої спостереження при досліді трьох випадків туберкульози легенів серед службовців телефонічного бюра. Автор доказує, що один хворий заразив напевно двох других. Хоч телефонічного апарату, який вживали всі три особи, не можна вважати за найголовніший фактор в перенесенні інфекції, не можна собі цього вияснити на іншій основі. На його думку публічне вживання телефонів не грає великої ролі в розповсюджуванні інфекційних недуг, одначе при певних обставинах зараження цією дорогою — можливе.

(Glasgow Medical Journal, April 1950).

Лікування елефантіази. Др. Блокер окреслює елефантіазу (слоневу недугу), як тип ґравітаційного набряку (едеми), викликаного затканням лімфатичних доріг. Сприятливий момент у розвитку цього недомагання — це перебуті гострі недуги. Замало уваги зверталось досі на ролю, яку відіграє тяжіння (ґравітація) у повставанні різноманітних лімфатичних набряків. Не так треба боятися самого заткання лімфатичних посудин, як втрати рівноваги в кровообігу хворої кінчини. Тканка, що позбавлена правильної доставки крови — багато вражливіша на кожне ушкодження та інфекцію. Автор описує шість випадків слоневої недуги, у яких оперативне лікування мало задовільні наслідки.

(Plastic and Reconstructive Surgery, Baltimore, Sept. 1949)

„ҐРЕНДМА" ВИБИРАЄТЬСЯ В МАНДРІВКУ. Посідавши в Дітройті, 81-літня бабуся Силвія М. Карлен „чекус" годинника, починаючи мандрівку на віддаль 57 миль до Порт Гюрон, Мішіґен. Вона задумує поправити свій власний 12-годинний рекорд на тій самій трасі, що його вона вже здобула два рази.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТВЕРДИХ СОЛІДНИХ ОСНОВАХ

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

За листами чи адресами від жительників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

ГРУПА ЛИСТИ ДО:

19502 Мацків Палагію д. Антона і Анни з с. Луги (Бучач) від Мацків Софії.

19503 Солоничний Дмитра с. Николи з с. Вільшаниця (Товмач) від Депутат Олекси.

19504 Мешків Андрія і Михайла та їх дітей від Кирила Максимович з с. Голинь (Калуш).

19505 Калинчик Михайла з с. Велемче (Ковель) від Александра Калинчик.

19506 Мілашевського Станислава з с. Пролепи (Мінськ) від Бобровіч Йосифа.

19657 Богдаш Семена із Скалату (Тернопіль) від Довгань Михайла, с. Меланії з Богдаців Довгань.

19658 До людей доброї волі. Загід Хан Хойський, Азербейджанець, одружений з українкою просить виставити його родині (дружина і 6-літня донька) ашуренс.

19659 Крупяк Василя і Гаську з с. Хотилюб (Любачів) від Ілька Крупяка.

19670 Матейко Ксеню і Ґеню з с. Поздяч (Перемишль) від Струсь Володимира.

19671 Олач Михайла брата від Івана Клемко. Канадійські газети просимо передрукувати.

19672 До людей доброї волі. Борисевич Іван, самітний, 33 р. може працювати на фармі, просить виставити йому ашуренс.

19673 Кузинович Мойсея, кравця з с. Сокеринець (Кам'янець Подільський) від Якова Кузиновича.

19674 Свояків і односельчан з Микулинич від Мироняк Анни.

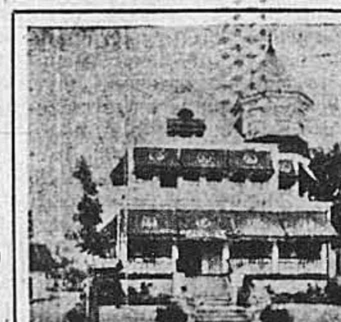
19675 Камінську Юлію і Кравчук Андрія із Сокальщини від Кравчук П.

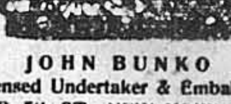
19676 Вільчук Михайла стрийка і тету Щепак Анну від Вільчук Теклі з с. Болшовець (Станиславів).

19676 Мачошак Михайла с. Семена з с. Кривотули Старі (Товмач) від Мачошак Миколи.

19678 До людей доброї волі. Мельник Федір, 36 р. самітний, може негайно виїхати з Бельгії до ЗДА, коли хтось виставить йому афідевіт. Всі кошти покрие сам.

Голоситися до:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. BOX 1661, PHILA. 5, PA.

ТАРЗАН, ч. 2455. Бунтарі беруть верх.

Знаючи, що його пошукують за вбивство в Леополдсвилі, Великий Луї і його спільник-моряк Крімп приневолили капітана змінити напрям корабля.

Вони думали, що Тарзан згинув під скринею, яка впала на нього, отже вони сховалися в рятунковій лодці і ждали, що дальше станеться.

Коли необчислена пара стояла на сторожі коло керівника, ...

... нещасний капітан подався до крила на містку... і там почув глухий свист.